

AZ ŐRSÉG

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési ár:

Egész évre	6.— kor.
Fél évre	3.— „
Negyed évre	1.50 „

Felelős szerkesztő:

ZÖLDY LAJOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI-UT 18. SZ.

Hirdetéseket előnyös árak mellett vesz fel a kiadóhivatal.

A fegyelmi büntetések reformjáról.

(zl.) A modern jogászok felfogása szerint a büntetésnek 3 féle célzata van. A preventív (megelőző), a javító és a megtorló. A mai büntető eljárásban az első kettőnek sokkal jelentősebb szerep jut, míg a régiek a „szemet szemért, fogat fogért“ elv alapján a megtorlásra helyezték a főszólyt. A modern felfogás mindinkább teret hódít, valamely bűncselekményre szabott büntetés eszerint akkor megfelelő, ha alkalmas arra, hogy egyrészt visszariaszson a bűn elkövetésétől, másrészt, ha az már elkövetett, a tettes hacsak lehet, a büntetés hatása alatt ismét visszatérjen a helyes utra. A harmadik célzat, a megtorlás, csak akkor kerül előtérbe, ha a bűnös javulásáról egyáltalában szó sem lehet.

Bűnnek nevezük az olyan cselekedetet, amelynek elkövetésével valaki egyesek, a köz, vagy pedig a természettörvények ellen vét. Külömbiséget kell tennünk most már olyan cselekedetek között, amelyek már önmagukban, a szónak előbbeni definíciója szerint bünt képeznek és az olyanok között, amelyek csak azáltal válnak bűnökké, hogy elkövetésükkel egyes *testületek által felállított szabályokat sértünk meg*, tehát tulajdonképpen nem is bűnök, hanem azokká csak akkor válnak, ha ezeket a szabályokat magunkra nézve kötelezőknek ismertük el.

Az elmondottakat egy az őrség köréből vett példán könnyen megérthetjük. Ha például egy fogházőr a fogházfelügyelőnek, mint felebbvalójának parancsát nem teljesíti, kétségtelenül vétéséget követ el, vét azon testület szabályai ellen,

amelyhez tartozik és amelyeknek megtartását fogadta. Ha másoldalról tekintjük a cselekedetet, *ez önmagában véve, mint tett* nem bűn és csak a körülmények teszik azzá.

Ezeknek előrebocsátását szükségesnek tartottam abból a célból, hogy a fogházőrség testületénél jelenleg fennálló büntetésnemek visszaságát és igazságtalanságát kimutathassam. Ha valaki a kinevezés által az őrszemélyzet tagja lesz, köteles magát a testületben uralkodó szabályoknak alávetni. Előfordulnak mégis esetek, amikor az őr saját hibájából megszegi ezeket a szabályokat és ezzel a tettevel magára vonja a jogos büntetést, általános szokás szerint ez az első esetekben a szóbeli vagy írásbeli komoly megintésből áll.

Ha a lecke használt, akkor a büntetés célja el van érve, a vétkes megjavult; megtörténik azonban, hogy ezeknek az enyhe büntetési módoknak alkalmazása eredménytelen, a szabályok ellen vétő ismételten visszaesik. A büntetések sorában az volna a természetes rend, hogyha most a súlyosabb pénzbüntetések, esetleg áthelyezés vagy lefokozás következne.

Ha ezek sem használnak, akkor nyilvánvaló, hogy az illető állásának viselésére alkalmatlan; jogos és méltányos volna tehát őt attól megfosztani.

Hangsúlyozom, ez volna a *természetes és észszerű* eljárás. Mit mond azonban a múlt század közepéből származó „Szolgálati utasítás“?

A szóbeli és írásbeli feddés után következő büntetés szerinte a *szabad idő elvonása egy vagy több napra*.

Ez olyan büntetési mód, amely értelmezése szerint lehet igazságos is, de lehet bru-

tális és embertelen. Három, négy napi szolgálat után a kimerült testnek pihenésre okvetetlenül szüksége van. Ha a szabadnap elvonása alatt azt értenék, hogy az így büntetett csak a *lak-tanyából nem távozzhat*, de szolgálatot tennie nem kell, tehát pihenhet, akkor a büntetés jogos. Ha azonban szolgálatának így 7—8 napon át való szakadatlan végzésére is kényszeríthetik, akkor az ilyen büntetés már kínzás számba megy és elkeseredést szülhet, de javulást soha. A fenytésről szóló paragrafus *e)* pontja lényegében ugyanezt mondja ki, csakhogy nyiltabban.

Az *f)* alatti pont valóságos szégyene a „Szolgálati utasításnak“. Ennek értelmében a következő büntetési fokozat a 24 órától 2 hétig terjedhető *könnyebb, vagy súlyosabb fogság*. Tehát egy állami alkalmazott a szolgálata közben elkövetett szabálytalanságokért fogsággal büntethető és büntetendő. Az egyéni szabadság elvétele csak egy célból lehet jogosult és ez az, hogy a társadalmat megvédjük az ellene és törvényei ellen törőktől, s hogy azoknak javítását eszközölhessük.

Ha az alkalmazott többszöri feddés és büntetés után sem tudja szolgálatát kifogástalanul teljesíteni, ezzel csak arról nyújt bizonyosságot, hogy *állásának viselésére méltatlan*, tehát abból elbocsájtandó, de jogot vagy ürügyet a szabadságától való megfosztásra nem ad.

Azt mondhatná a fogházbüntetés valamely védője, hogy az őrség fegyveres testület és mint ilyenek a katonakéhez hasonló radikális büntetési módokkal kell birnia.

Hogy ez az állítás mennyire tarthatatlan, könnyen kimutatható.

Az állami alkalmazott állása által *kenyerét ukarja megkeresni*, tehát saját érdeke, hogy abban minél tovább megmaradjon, míg a katona *kényszer-szolgálatot végez*, az attól való felmentés rá nézve tehát büntetést nem képez, míg az első esetben kényerének elvesztése a legnagyobb büntetés. Aki a mulasztások vagy vétségekbe való konok visszaesése által fogságbüntetést von magára, az bebizonyította, hogy állására érdemtelen, felesleges tehát olyan büntetéssel sújtani, mely csak valódi bűnöst illet, amelytől javulást amugy sem várhatunk és amely a foglyok nevelésére, javítására hivatott őrt azokkal egy szín-

vonatra süllyeszti le, így minden erkölcsi fölényétől megfosztja és lealázza.

A küszöbön levő pragmatika megalkotásánál figyelembe veendőek volnának az elmondottak. Követelje az őrség önérzetesen ennek a szegyenparagrafusnak eltörlését és más emberies és igazságos büntetéssorozat megállapítását. Van elég büntetésnem, amelynek alkalmazása sokkal több reményt nyújt a kihágások megakadályozására, mint a fogság. Ilyenek fokozatosan az írásbeli, szóbeli intések, *pénzbüntetések, áthelyezés, lefokozás*, stb. és javíthatatlanság esetén az állás elvesztése.

Csodálatos az is, hogy miért nem róttak az „Utasítás“ megalkotói fogházbüntetést a vétkes felügyelőre is, miért van különbség rang szerint a vétkesek között? Ha valaki hibázott, bűnhődjék ahhoz méltóan, tekintet nélkül arra, hogy milyen társadalmi állást tölt be. Amivel nem büntethető az egyik, ne legyen megbüntethető a másik ember sem.

A nyugdijtvörvény hiányai.

Lapunk megindulása, illetve már az előfizetési felhívások szétküldése óta a szerkesztőséghez tömegesen érkeznek levelek, melyek mindannyian kisebb-nagyobb elkeseredéssel tarthatatlan nyugdíjviszonyainkat tárgyalják. Vannak kartársak, kik kellő tudással gondolkoznak ezen állapot megoldása felett és a kérdésnek állandó felszinen tartását óhajtják. De vannak olyanok, kik egész nyíltan kijelentik, hogy ők csak akkor tartják e lapot pártolásra méltónak, ha tisztán a nyugdíjkérdéssel foglalkozik; sőt akadnak olyanok is, kik nyugdíjviszonyaink rosszaságát lapunknak róják fel, lapunk irányának helyességét már is kétségbe vonják, lekicsinylik, de azért valamelyes üdvös eszmével elő nem állnak.

Midőn tehát a nyugdíjtvörvény nyelv tüzetesebben kívánok foglalkozni, egyben aggódó kartársaim megnyugtatót és a céltalan ellenvetések megdöntését, a ferde nézetek eloszlatását is megkísérlem.

Hogy nyugdíj viszonyaink igazán türethetlennék s hogy az 1885. évi XI. t.-c. rólunk valójában mostohán gondoskodik, ez tagadhatatlan és mindnyájunknak szomorú meggyőződése. Nemcsak értem és méltányolom tehát kartársaim jogos felháborodását, hanem abban is teljesen egyetértek velük, hogy az említett törvény reánk vonatkozólag minden tekintetben méltánytalan

és indokolatlan rendelkezéseket foglal magában és hogy az egész törvény megmagyarázhatlan ellentétekkel van tele.

Tisztázandók azonban a nézetek. Tekintsük meg e törvényt közelebbről és vegyük mindjárt a bennünket leginkább érdeklő 27. §-t, mely ekként hangzik: „Az állami mezőgazdaságoknál, az erdészethnél, a lötenyésztés-intézeteknél s a vesztegintézeteknél polgári minőségben alkalmazott altisztek és szolgák, nemkülömben a börtönőrök, fogházőrök és fegyőrök, az ut- és hidmeszterek, folyamfelvigyázók, utkaparók és örök állandó nyugellátásképpen, a fenti szabályoktól eltérően 10—20 szolgálati év után beszámítható illetményeik $\frac{1}{3}$ -ában, 20—30 év után $\frac{1}{2}$ -ében, 30—40 év után $\frac{3}{4}$ -ében, 40 éven felül pedig beszámítható illetményeik teljes összegében részesítendők . . .“

Tehát bennünket és még egynehány ágazatbeli altiszteket és szolgákat kiszakít az állami alkalmazottak összességéből, s érdemteleneknek minősít azon nyugellátásra, melyre pl. a hivatal-szolgát érdemesnek tartja. — Lám már a végkielégítések szabályozó 28. §. — igen helyesen — különbséget nem ismer, s egyszerűen csak állami tisztviselők, altisztek és szolgákról tesz említést. E §. tehát mintegy dokumentálja az előbbinek helytelen voltát és az igazságnak megfelelően elismeri, hogy minden államszolga egyenlő elbánásban részesítendő s éppen ezért a végkielégítési járulékokat minden állami alkalmazott részére egyenlő alapon szabja meg.

De menjünk csak tovább. Ugyanezen törvény (III. Fejezet. Özvegyek és árvák ellátására vonatkozó rész) 36. §-a már a hivatal-szolga özvegyét, — dacára, hogy férje részére a 20. §. értelmében tisztviselők és altisztekkel egyenlő alapon állapítja nyugdíját meg — kiveszi ezek özvegyeinek sorából, s csupán oly mérvű nyugellátásra jogosítja, mint a mi özvegyeinket, vagyis a férj utolsó beszámítható javadalmasának $\frac{1}{3}$ -ában rendeli részesítendőnek.

Ilyen visszasságot foglalnak magukban e törvénynek a nevelési járulékokra vonatkozó 41. és 43. §§-ai is, mert míg előbbi §. az összes állami altisztek és szolgák árváinál az életkort — fiunál 16, leánygyermeknél 14 évben, tehát egyenlően, a tisztviselőkénél pedig már 20 és 18 évben — állapítja meg, addig utóbbi §. az élvezendő összegre nézve az altisztek árváit már megint külön szakítja, s azoknak évi 36, mieinknek pedig csak évi 24 koronát állapít meg.

Az 53. §. a temetési járulékokat úgy a tisztviselők, mint altisztek és szolgák, illetve hátramaradottaik részére ismét egyenlő alapon

állapítja meg, de bennünket ebből már teljesen kitagad.

Röviden tehát ezek a nyugdíjtörvénynek azon rendelkezései, melyek minden indok nélkül egymással homlokegyenest ellenkező intézkedéseket foglalnak magukban, ugyszólván egyetlen egy államszolgának sem elégítik ki jogos nyugdíjigényeit, de különösen az igazságügyi őrszemélyzet igényeit a leghatározottabban sértik és veszélyeztetik. Miután pedig az itt felsorolt ellentétek és méltánytalan intézkedések magából a törvényből olvashatók ki, hinni merem, hogy kifejtett nézeteimmel nemcsak kartársaim, de a más államszolgák körében sem állok egyedül.

Külömben én már az Emlékirat szerkesztésénél figyelemmel voltam ezen tarthatatlan állapotokra s éppen ezért nemcsak a nyugdíj, de a fizetés tekintetében is kértem, hogy a hozzánk leginkább hasonlító s velünk egyenlő előképzettséggel bíró államrendőrség és m. kir. csendőrséggel egyenlő vonalra emeltesünk.

Azért is tehát, de mert a nyugdíjtörvény bennünket polgári szolgálatban álló állami alkalmazottakkal von egy kalap alá s nem veszi figyelembe azt, hogy amazok szolgálata összehasonlíthatatlanul könnyebb, kényelmesebb a mienknél és figyelmen kívül hagyja azt is, hogy Magyarországon bármily állami alkalmazás elnyerése bizonyos előképzettséghez van kötve, mert ez szolgáltatja az alapot a hivatali minőség és díjazás megállapításához, tévesnek tartom intézkedéseit; mert ha tévesek nem volnának, akkor bennünket, akik ma az összes állami alkalmazottak között a legtöbb szolgálatot teljesítjük s ez a szolgálat veszélyesebb, mint a csendőrség s rendőrségé, bizonyára ezekhez kellett volna soroljon s nem pedig minden indok nélkül ezeken hátul mértföldekre elhagyjon.

Mindezekből láthatják kartársaim, hogy a nyugdíjtörvény hiányait, ellentétjeit jó magam is nagyon átérzem s eléggé igazságtalannak tartom, hogy midőn őrmestereink nyugdíja a többi államszolgákéval egyenlő alapokra helyzetetett, ezen intézkedés a testület összes tagjaira ki nem terjesztetett. De átérzik a nyugdíjtörvény hibáit más testületek is, s éppen azért annak megváltoztatása minden állami alkalmazottnak legelőbb óhaja, lapunknak pedig egyik legsarkalatosabb programmpontja.

Türelemre intem tehát azon Kartársaimat, kik mindent egy nap alatt szeretnének megvalósítani; türelemre intem pedig leginkább azon keveseket, kik ezideig semmit nem tettek s most egyszerre polgári hasznót emlegetve, gyanakodni, intrikálni kezdenek.

Gondolják meg ezek, hogy azon önzetlenül

küzdő kartársakat, kik a lap létrejöttén fáradtak, nem az anyagi hasznok vezérelték, hanem testületünk elhagyatottsága miatti bántó érzés és egy szebb s jobb jövő kiküzdhetésének reménye.

Gondolják meg különösen azt, hogy lapunk már magában testületünk életében több évtizedes mulasztást pótol s e lap felelős szerkesztőjében oly embert sikerült ügyünknek megnyerni, ki magas tudása mellett a lehető legjobb indulattal viseltetik testületünk iránt, s kinek leghőbb óhaja az volna, ha odaadó munkásságával testületünk ügyeit minden téren lehetőleg mielőbb előre vihetné.

Komoly munkára, támogató és nem intrikáló kartársakra van szüksége e lapnak. Egy évtizedek óta lethargikus álomban szynlődő testület ezer baját nem lehet egy nap alatt orvosolni; csakis a céltudatos, komoly munka hoz gyümölcsöt és nem a szereplési viszketegség. Meg vagyok győződve, hogy azon kartársak, kik testületünk előre haladását, saját énjük boldogulását valóban lelkükön viselik, azok szavaimat megértik s e lapot, mint testületünk érdekében küzdő egyetlen sajtóorganumot szívből-lélekből támogatják; kik pedig azt át nem érzik, szavaimat meg nem értik, azok legyenek boldogok az ő ferde, elmaradt világnézetükkel, aludják tovább tespedő álmukat, azoktól semmit nem várunk, de legálább ne is intrikáljanak.

Pala.

Előkészületek.

Nagygyűlésünk megtartásának határnapja már nincs nagyon messze s így szükséges, hogy a lépéseket annak akadálytalan lefolyása és sikere érdekében megtegyük.

Ezek közül első az, hogy a nagyméltósági igazságügyminiszter ur engedélyét megnyerjük, így biztosítjuk egyszermind azt is, hogy a közvetlen felettes hatóságok sem fognak akadályokat gördíteni a küldöttek útjába.

Hogy ez a legfontosabb lépés sikerüljön, kérvényt szerkesztettünk, amelyben hangsúlyoztuk azt, hogy bár az őrség állapota teljesen tarthatatlan, mégis csak annyit kérünk, amennyi a létfenntartáshoz elkerülhetetlenül szükséges. Röviden megindokoltuk benne a nagygyűlés leendő programmpontjait, melyeknek mindegyike olyan fontos, hogy egyiket sem lehet mellőzni a másik kedvéért.

Hogy a kérvénynek kellő hatása legyen, munkatársainkat felkértük, hogy legyenek szivesek aláírásokat gyűjteni. Legalább 100 aláírást óhajtunk a kérvényhez mellékelni, amelyek mutatni fogják, hogy a gyűlés megtörténte az egész őrségnek képezi óhaját.

Kérjük azokat, akikhez a körözött iv eljut, ne aka-

dályozzák annak továbbmenetelét, mert az idő mulik és a kérvényt a lehető leggyorsabban be kell nyújtjunk. Inkább ne írja alá az az 1—2 ember, akikre várakozni kellene, mint hogy az iv akár egy órát is késsen.

Itt közöljük a kérvény teljes szövegét, ebből olvassóink is megítélhetik, mennyire jártunk el helyesen és méltányosan:

Nagyméltósági Miniszter Ur!

A társadalmi érdekcsoportok tömörülésének korát éljük. A legelmaradottabb testületek azok, amelyeknek tagjai nem közeledtek egymáshoz, hogy a szövetkezés által meghatározódott erejüket anyagi és szellemi jólétük emelésére felhasználják.

Ezek közé az elmaradt testületek közé tartozik a fogházórség is, értvén ez elnevezés alatt az összes magyarországi letartóztató intézetek őrségét.

Nagyméltóságod hivatali elődjének, Polónyi Géza volt igazságügyminiszter urnak több kijelentéséből világosan látható volt, hogy a kormány a saját kezdeményezéséből hajlandó a fogházórség fizetésének és általában helyzetének rendezésére. Ugyancsak ő szólította fel az őrségeket, hogy a ruházatnak egyenletessé tétele és csinosítása céljából mondjanak véleményt. Ezek az események mozgásba hozták az eddig minden téren mellőzött őrség testületét, megértették benne a szövetkezés szükségességének gondolatát és mivel jól tudjuk azt, hogy a számtalan fontos állami teendők végzése miatt annyira elfoglalt és lekötött kormánytól mindent nem várhatunk, társadalmi uton akarunk anyagi és kulturális javuk előmozdításán fáradozni. Hogy ez a törekvés sikert érhesen el, Nagyméltóságodhoz fordulunk, nyújtson alkalmat mozgalmunk megindításához és kegyeskedjék a magyarországi letartóztató intézetek őrsége részére folyó évi október hó 18-ára nagygyűlés tartását engedélyezni.

Kegyelmes Urunk! Az őrség nem fut utópiák után. Nem kíván negvalósíthatatlan ádrándokat, csak éppen a legszükségesebbeket, az elkerülhetlent akarja magának megszerezni és biztosítani.

A gyűlésnek is főcélja a szövetségnek és egy önszegélyző-egyletnek megalakítása lenne. Ez képezné a napirend első pontját. A többi pont volna:

2. a fizetésrendezés;
3. a ruházat kérdése;
4. a szolgálati pragmatika.

Mind olyan kérdések, amelyekben az állásfoglalás egyöntetűsége kedvéért szükséges a gyűlés megtartása. Polónyi Géza volt igazságügyminiszter ur maga kérte az állásfoglalást, ezt célozná tehát nagygyűlésünk.

Biztosíthatjuk Nagyméltóságodat, hogy testületünk távol áll minden divatos eszméramlattól és hogy mindig és mindenütt szorosban ragaszkodni fogunk a törvényes formák megtartásához.

Az önszegélyző-egylet megalakításával célunk a kiszíttésű őrségnek halálózás esetén a váratlan temetés költségei viseléséhez segédkezet nyújtani.

Az egyesület működési köre hasonlítana a bírósági végrehajtók hasonló egyletéhez.

A fizetésrendezés tekintetében a gyűlés hivatva volna azt a minimumot megállapítani, amelyet az ország terhes pénzügyi viszonyaira való tekintettel, testületünk kérhet.

A ruházat és pragmatika kérdésében, azt hisszük, hogy az intéző körök sem akarnak „de nobis, sine nobis” (rólunk, nélkülünk) ítélni.

Ezen indító okoknak és céljaink nemességének figyelembevételére alázatosan kérjük Nagyméltóságodat, mi hisszük, hogy nagygyűlésünk a testület kulturális és anyagi előmenetelére nézve korszakot fog alkotni és az annyira hiányos kollégiai szellemet fogja annak tagjai közé bevinni.

Ujból legalázatosabban kérjük Nagyméltóságodat, kegyeskedjék az engedélyt megadni, egyszersmind a királyi ügyéségeket utasítani, hogy október 15-iki nagygyűlésünk alkalmából a kiküldötteknek, amennyiben a szolgálat hátránya nélkül lehetséges, szabadságot adni sziveskedjenek.

Végül kérjük Nagyméltóságodat, hogy kegyes elhatározását „Az Őrség” szerkesztőségével Budapest 1., Fehérvári-ut 18., közölni méltóztassék.

Vagyunk Nagyméltóságodnak a magyarországi leartoztatott intézetek őrsége nevében, legalázatosabb szolgálói.

A képviseltetés tekintetében teljesen elegendő volna, ha a törvényszéki fogházőrségek tagjai egy-egy tagot küldenének a gyűlésre, akivel előzőleg otthon letárgyalták a dolgokat. A Budapesthez közelfekvő járásbirósági örök könnyű szerrel és minden nagyobb költség nélkül jöhetnének fel, míg a távoli járásbiróságoktól nehezebb a feljövétel, ezért nem fogunk csodálkozni, ha tőlük kevesebben jönnek. Nagyobb járásbiróságoknál, ahol egynél több ör van, szintén küldötteket lehetne választani. Érintkezésbe fogunk lépni a fővárosi őrségekkel és körükben mozgalmat indítunk arra nézve, hogy lakással lássák el kollégáikat arra az 1—2 éjjelre s így az itt tartózkodás sem volna nagyon költséges.

Kívánatos volna, ha a jönni szándékozók *legalább 8 nappal a gyűlés előtt* bennünket arról értesítenének. Ha biztos lesz a jövők száma, kevesebb lesz a fennakadás. A jelentkezettek neveit közölni fogjuk lapunkban, éppen ezért jelentkezéseket mátol kezdve elfogadunk. *A jelentkezés természetesen nem kötelező*, mert ilyen távolról a felmerülő akadályokat senki sem láthatja előre.

Vegyesek.

Szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk áthelyezése.

Amint szétküldött „Felhívás”-unkban még a lap előmunkálatai alkalmával előre jeleztük, *szerkesztőségünket és kiadóhivatalunkat Budapestre, 1. Fehérvári-ut 18. szám alá helyeztük át.* Hogy ez a változás az Őrség érdekében áll, azt különösen kiemelni nem is szükséges. Az ország fővárosában vannak a miniszteriumok, itt összpontosul az egész testület igazgatása, itt kell utána járnunk, ha valamely sérelem orvoslását akarjuk keresni. Itt lesz nagygyűlésünk és itt kell nekünk is a kellő előkészületeket megtennünk. Kérjük tehát az olvasókat, hogy ezután *mindennemű küldeményeiket a fenti címre küldeni sziveskedjenek.* Keresni fogjuk és bizonyára meg is találjuk azokat az összeköttetéseket, amelyeknek segítségével a testület érdekében munkálkodhatunk. Gondoskodni fogunk róla, hogy lapunk minden példánya

illetékes kezekbe is eljusson és ezáltal mozgalmunk iránt állandóan ébren tartsuk az intéző körök figyelmét. Lapunk így eleven felkiáltójel lesz, mely a segítség sürgős szükségessére figyelmeztet.

Munkatársaink sorába még a következők léptek be:

Jenney István fogházőrmester, Szeged, fióki fogház.

Szabó Imre fogházőr, Balassagyarmat.

Debreczi Rezső fogházőr, Szolnok.

Minél eredményesebb munkálkodást kívánunk.

Vélemény felvetett eszméinkről. Érdekes és kimerítő levelet kaptunk egyik agilis munkatársunktól. Közöljük belőle a fontosabb részleteket, azután mi is hozzászólunk.

„Az Őrség” első példányát elolvastuk. Nagyon sok üdvös dolgot igyekszik szolgálni, csak azután legyen is valami eredménye küzdelmének. Ha az őrség tényleg létező bajainak, sérelmeinek csak egy részére is sikerülne orvoslást találnia, elévülhetetlen érdemeket szerezne ez a kis ujság, mert van ám itt hiba csőtül! . . .

Most pedig engedje meg a t. Szerkesztő ur, hogy megjegyzéseimet megtegyem.

A nagygyűlés eszméjét nagyon helyeslem, már azért is, mert ott megismerkedhetnék. Ezt én már régen akartam, de hát ismerve a viszonyokat, nem tudtam magam a kezdeményezésre rászálni. Talán önök bátrabban nekilátnak, csak azután ügyesen csinálják meg a dolgot. A gyűlés programmpontjai közé okvetlenül felveendő volna a nyugdíjügy rendezése, amennyiben a nyugdíjtörvénynek ránk vonatkozó szegényföltjét föltétlenül el kell töröltetni.

A gyűlésnek mindenek előtt oda kellene hatni, hogy addig is, míg a reánk vonatkozó ügyek az illetékes fórumokon keresztül mennek, legalább is folyó évi július hó 1-ig visszamenőleg, rendkívüli drágasági pótlék utaltassék ki.

Szerény nézetem továbbá az, hogy a nagygyűlés megbízásából magunk vezessük magunkat az illetékes helyekre. Tapasztalatból mondom, hogy a nagyurak nem tudják a mi nyomoruságos helyzetünket kellően átérzeni. Virágos szavakkal elmondják a rájuk bízott dolgokat, de a szóvirágok már mindennapiakká és teljesen hatástalanokká váltak. Talán magunk nagyobb hatást érhetnénk el.

Az önszegélyző egyletet a felvetett formában nem helyeslem, mert a temetési segély oly kicsi, hogy azért nem igen érdemes vesződni, mivel különösen a nagyobb városokban a legegyszerűbb temetés is 100—150 korona. Igaz ezzel szemben, hogy a befizetendő összeg is rendkívül csekély lenne. Célszerűnek tartanám, hogy az egylet tervével váránk addig, amíg a fogházőr helyzete annyira javul, hogy többet fizethet s így az összeg is magasabb lehet . . .

Oláh Lajos.

Mi csak annyit fűzünk ezekhez a sorokhoz, hogy írójkkal tulajdonképpen egy véleményen vagyunk, ahol pedig nézeteltérés látszik, ott munkatársunk félreértett bennünket. A nyugdíjügy nem került ki a mi figyelmünket sem és ezzel más helyen bővebben foglalkozunk. A drágasági pótlék ügyében tett indítványt életervalónak tartjuk, magunkévá tesszük és a gyűlés figyelmét rá felhívjuk.

A küldöttégek vezetésére nézve ajánlott eljárásunkat

félreértette. Mi sem óhajtjuk, hogy az őrség a más szájával beszéljen, van annyi intelligencia tagjaiban, hogy ezt a feladatot maga is el tudja végezni.

Régóta divó szokás azonban, hogy egyes küldött-ségeket a *miniszterek elé vezetnek* politikusok, akiknek tehát inkább audienciát kieszközölő és kalauzoló szerepük van. Ezt óhajtjuk mi is.

Az önszegélyző egylet eszméjét elvetni csupán azért, mert az egyelőre csekélyebb segínyt nyújthat csak, nem volna üdvös és okos dolog. Mindennek megvan a maga természetes fejlődési folyamata. Kicsin fogjuk kezdeni és hovatovább fejleszteni az intézményt. Egy kissé túlzott az az állítás is, hogy a legegyszerűbb temetés nagyvárosban 100—150 korona, holott biztosan tudjuk, hogy már 50—60 koronáért felnőtt is nyerhet igen tisztességes temetést. De még ha az összeghez pótolni kellene, akkor is jobb volna, mint semmi. Mindez azonban csak terv, a megvalósítás a gyűlés feladata, ott pedig mindenki elmondhatja, nézetét pro és contra.

Régi nóta. Egy testileg, lelkileg elgyötört ember panaszos hangján szól hozzánk az a levél, amelyet a *trencsénmegyei Bán*-ból kaptunk. A lényeges tartalma nem új előtűnk, nagyon, de nagyon sok helyt ugyan-ezek a panaszok, de itt mintha minden baj egy helyre szorult volna össze.

Az ottani fogházőr, aki — fogoly hiányában — segítő társa volna a hivataloszolganak, mert különben hivatásától el nem vonható, tulajdonképen nem segítő-társa, hanem szolgálja annak. Igazán elszomorító, hogy még a hivataloszolgá is parancsnokló tábornoka annak a szegény fogházörnek. Nem elég, hogy a litografiánál nyomdász, kerékhajtó, táblaszűrő egy személyben, hanem még ezenkívül fa- és vízfordója, ablak-, folyosó- és árnyékszék-tisztogatója is. Nem mondjuk azt, hogy ott, ahol a járásbírósi fogházak üresek, a fogházőr tényleg töltse idejét. Dolgozzék, legyen segítségére a hivataloszolganak, de hogy az, emennek rovására kihuzza magát a különben őt illető munka alól, az még sem járja. Ennek a szerencsétlen embernek a levél szerint még két kertet is kell ápolnia, — amelyet természetesen csak nappal végezhet, — amiből az következik, hogy a visszamaradt napi munkát azután éjjeli idővel kell pótolnia, hogy az idejére elkészüljön.

De nem csak itt, hanem máshol is a hivataloszolgák uralják a helyzetet. Azt hiszik, hogy felette állnak az őrségnek. Ebből a hitükből végre ki kell őket ábrándítani, ami csak úgy történhetik meg, ha a hivatalok vezetői ezeket a páriákat egy kissé igazságosabb elbírálásban részesítik.

Nem hisszük, hogy az ottani járásbíró urnak tudomása volna az ilyen dolgokról, mert bizony nem engedné meg, hogy a hivataloszolgá ur basáskodjék pályatársa felett.

Reméljük, hogy a dolog nyilvánosságra kerülése miatt nem az amúgy is méltánytalanságot tűrő fogházörnek lesz kellemetlensége, hanem az urhatnám hivataloszolgát utasítják rendre.

Nagyon kérjük a kir. járásbírósiágok vezetőit, hogy a hasonló visszasságokat annyival is inkább szüntessék meg, mert ők tudják legjobban, hogy az elkeseredés jó szolgálatot soha nem teljesített.

Hivataloszolgák önkénykedése. Több helyről az a panasz érkezett hozzánk, hogy a hivataloszolgák az őrségnek érkező postai küldeményeket tetszés szerint kezelik; megtörténik, hogy leveleket vagy más egyebet napok mulva, elrongyolt állapotban kézbesítenek. Így történt *V.-Hátszegen* is, ahol felhívásunkat egyáltalában meg se kapták és második körlevelünket is, amelyet azokhoz intéztünk, kik nem küldték vissza iverket, elszaggatva, későn vették kézhez. Kérdjük a tisztelt hivataloszolgá urakat, talán jogot tartanak ahhoz, hogy az őrség leveleit előbb ők olvassák el? Ezek az urak tényleg azt hiszik, hogy ők az őrség felett állnak, pedig ebben nagyon tévednek, mert a testület tagjai legalább is vannak olyanok, de semmiesetre sem alábbvalók, mint ők. Ajánljuk, hogy fékezék egy kissé magukat.

Csillagbörtön Nagyváradon. A nagyváradi ügyészszéget az igazságügyminiszter arról értesítette, hogy a mostani dűledező fogház helyett egy nagyszabású csillagbörtönt építenek.

Nagybányán évente 600-nál több fogoly fordul meg a bírósági fogházban, mégsem akad a nyomdához kerékhajtó. Talán a járásbíró ur felhasználhatná ezeket az ilyen szolgálai munkára? Máshol már régen divik ez a szokás.

Az őrség köréből.

Kinevezések:

A kassai kir. főügyész *Onuska* János s.-a.-ujhelyi cz. fogházör mestert valóságos *fogházör mesterré*, a szegedi kir. főügyész *Tóth* Mózes c. fogházör mestert a nagybecskereki fogházhoz valóságos *ör mesterré* nevezte ki.

A debreczeni kir. törvényszék elnöke *Fejér* István ottani fogházört a hajduszoboszlói kir. járásbírósiághoz, a nagyváradi kir. törvényszék elnöke *Czener* József ottani fogházört a magyarcsékei kir. járásbírósiághoz, a soproni kir. törvényszék elnöke *Funk* Mihály ottani kir. fegyintézeti fegyört a nagymartoni kir. járásbírósiághoz

hivataloszolgává kinevezte.

Az illvai kir. orsz. fegyintézet igazgatója *Macsura* Mihályt és *Grajczár* Mihályt *fegyörre*,

a lipótvári kir. orsz. fegyintézet igazgatója *Maszárik* János budapesti kir. orsz. gyűjtőfogházi fegyört *fegyörre*, a nagyenyedi kir. orsz. fegyintézet igazgatója *Székely* István besztercei kir. törvényszéki fogházört és *Puskás* Lajos tartalékos tizedest ideiglenes minőségű *fegyörre* nevezte ki.

Nagy József a budapesti kir. gyűjtőfogházhoz *fegyörre* nevezetett ki.

Athelyezések:

A szamosujvári kir. orsz. fegyintézet igazgatója *Pap Gergely* nagyenyedi fegyőrt a szamosujvári kir. orsz. fegyintézethez áthelyezte.

Az igazságügyminiszter a létszámnak arányosabb tétele czéljából a lipótvári orsz. fegyintézetből *Kafka József cz.* főfegyőrt, *Belák Ágoston*, *Gabovics Tamás*, *Józsa Béla*, *Balkó Pál* és *Balis Jeromos* fegyőröket a soproni orsz. fegyintézethez helyezte át. (*Balog Orbán tudósítása.*)

Nyugdíjazások.

Nyugdíjba léptek:

Barta Lajos nagyenyedi fegyőr; *Farkas Sándor* kecskeméti fogházor; *Varga György* brassói fogházor.

Lemondások.

Állásáról lemondott:

Muzurád Mihály illavai fegyőr. *Kovács István* soproni próbafegyőr pedig kilépett.

Meghalt:

Kecskeméthy István győri törvényszéki fogházor-mester.

Végkielégítések:

Végkielégítést nyertek:

Babák György kir. gyűjtőfogházi fegyőr; *Kertész János* nagyvárad kir. törvényszéki fogházor.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

— Kéziratokat nem adunk vissza. Magánleveleket csak válaszbélyeg mellékelése esetén irunk. —

Gondos apa. Ne essék kétségbe, hogy fia a középiskola negyedik osztályának elvégzése után nem akar tovább tanulni. Ősmerek egy budapesti ügyvédet, aki hasonlóképpen cselekedett. A negyedik osztályt elvégezte s a tovább tanulás nem izlett neki. Lakatosinas lett. Három évig volt inas, két évig segéd, amikor ismét elfogta a tanulásvágy. Erős akarattal és vasszorgalommal tanult. Letette az érettségét, beiratkozott az egyetemre, megszerezte a doktorátust. Ma jömeneteli ügyvédi irodája van Budapesten. Ezzel azonban nem azt akarom mondani, hogy az Ön fia is 5—6 év után újból kezdje a tanulást, hanem azt, hogy ez az én ügyvéd ismerősöm is oda nyilatkozott, hogy ha megmaradt volna a géplakatosi pályán, ma még anyagilag is jobban állana. Mindebből Ön is láthatja, hogy egy józan, szorgalmas, törekvő iparos is ér annyit, mint egy fiskális. Ha a fiu az Ön segítségével helyesen választ hajlamának megfelelő iparágat, higye el kérem, nem lesz oka a bánkódásra. Sőt nagyon is előnyére válik, hogy négy osztálya van, mert igazán kívánatos, hogy minden önálló iparos birjon annyi intelligenciával, műveltséggel, hogy megrendelőivel érintkezhessék, levelezéseit és könyveit maga vezethesse s ne legyen oly buta, mint a faluvégi cigánykovács.

Csont Péter, Vizakna. Igazán kedvünk volna arra, hogy levelét egész terjedelmében közöljük. Sokan és sokat tanulhatnának belőle. Szép, hogy Ön nem restelli bevallani mozgalmunk sikere iránt először támadt kételkedését, ez őszinteségre vall, de kétszeresen szép az a törekvés, amelylyel hibáját minél hamarabb jóvátenni igyekezett és belépett közibünk. Levele nemes gondolkodásra vall, azt hisszük, hogy Ön az ügynek legkitartóbb katonái közé fog tartozni. Reméljük, hogy naptárunkba is ír valamit! Azok a kollégái pedig, akik bár törvényszékeknél vannak, mégsem fizettek elő, talán a mutatványszám kézbevétele után szintén meggondolják magukat, ámbár sokkal gyakoribb az érdeklődés hiánya és a részvétlenség, mint az igazi lelkesedés. Buzditásait és jókívánságait köszönjük, tőlünk telhetőleg helyt fogunk állani.

M. A. Hogy „Az őrség köréből” című rovatunk még kissé tökéletlen, azt elismerjük. A magyarázat abban rejlik, hogy nagyon nehéz az őrség körében végbe ment változásról értesülést szereznünk mindaddig, amíg ezt a munkát olvasóink maguk meg nem könnyítik. Ha minden egyes áthelyezett, kinevezett, nyugdíjazott hirt adna nekünk, akkor a rovatunk is teljes lenne. Meglesz ez is nemsokára. Minden kezdet nehéz!

Madary István. Becses levelezőlapjára lapunk első száma meg is adta a választ. Ebből világosan kitűnik, hogy mi mivel is foglalkozunk. Érdekel bennünket minden *pályázat, kinevezés, áthelyezés, nyugdíjazás, végkielégítés, halálozás* stb. Azonkívül értesítést kérünk arról, ha az őrszemélyzettel valami igazságtalanság történik.

Balogh Orbán, Sopron. Tudósítását köszönjük, felhasználtuk. Józsa Béla címére lap ment. Üdvözlét.

Fegyőrség Vác. Elismerésükért fogadják köszönetünket. Türelem és kitartás mellett hisszük, hogy célunkat a testület érdekében el fogjuk érni. Legyenek csak hű harcosai zászlónknak, akkor a siker sem fog elmaradni. Üdvözlét.

Fogházőrség Székesfehérvár. A kívánt kiigazításokat eszközöltük. Simon István őrmester urnak támogatásáért köszönet.

Jánoska István, Szabó Imre. Levelükben egy nagyon fontos dologról szólottak, amely bő megbeszélést kíván. Kár, hogy kissé későn jött, a lap már össze van állítva, de a jövő számban terjedelmesen tárgyalni fogjuk. Köszönet és üdvözlét.

Özv. Mihálovits Sándorné, Miskolc. Üdvözöljük soraink között. Kegyedé az elsőség dicsősége, bár többen is követnék a nőfelügyelők közül példáját. A mi helyzetünk javulása a Kegyedékét is maga után vonja, célunk tehát ér, küzdjünk együtt.

Kiváncsi. Főmunkatársunktól igenis fogunk cikket hozni. *Pala* álnév alatt ír és mai nyugdíjciikkünk már tőle való.

Radics Géza, Szepesváralja. Mint önkéntest besoroztuk. Az 1. számot el is küldtük. Önnek is csak azt irhatom, hogy nem tartozom az őrség tagjai közé. A szerkesztői tisztet kezdeményező kartársaik bizalmából töltöm be, remélem hogy az önök érdekeinek javára.

Lengyel András, Borosjenő. Levelének minden szava mutatja, hogy átérzi a viszonyok tarthatatlanságát. Nagyon igaz, hogy az áthelyezéseknél és őrmesteri kinevezéseknem veszik figyelembe az érdemet és a méltányosságot. Ha helyünk lesz, bővebben foglalkozunk vele. Arad az egyedüli nagy törvényszék, amely igazán csunyán viselkedett. Egy felhívásunkra se válaszoltak még egy szó-

val sem. Igazán jó volna, ha egy olyan lelkes ember, mint Ön, odakerülne. Üdvözlét.

H. L. Ajtóستól nem rontunk be sehova. Eljön annak is az ideje, hogy a kis királyok és a nagy basák koronáját megnyirbáljuk. Hiszen még az első szám is alig látott napvilágot. Előbb az ennél fontosabb és nagyobb horderejű dolgokat kell nyélbe ütni. Amikor ez már meglesz — és egy kis levegőhöz, lélegzethez juthatunk, — majd akkor fogunk szettekinteni nagy Magyarországon. Előbb a közös érdek, azután a kis fájdalmak. Ez utóbbiaknak az előbbi előtt háttérbe kell szorulniok.

Sz. F., K. A. Rahó. Beküldött levelezőlapjuk alapján az első számot annak idején elküldtük. Köszönet.

H. M., Zsibó. Fenti üzenet Önnek is szól. Hogy zavarra ok és alkalom ne nyujtassék, tudatni kívánom, hogy én mint a lap felelős szerkesztője, testületen kívül álló egyén vagyok. Ha én az őrség kötelekébe tartoznám, nem irhatnék nyíltan, nem mondhatnám meg az igazat, mert régi igaz közmondás, hogy: „Szólj igazat s betörök a fejed.“ Ha akár fogházör, akár börtönőr, akár pedig fegyőr lennék, higye el, kérem, hogy hamar leintenének, de így nem tehetik addig, míg államellenes dolgokat nem hirdetek.

N. L., Világos. Igazán nagyon szép Öntől, hogy zászlónk alá sorakozott, dacára annak, hogy felhívásunkat nem is olvasta. Bizalmaért köszönet. Hinni merjük, hogy nem is fog csalatkozni. Üdvözlét.

Sz. D., Keszthely. Lapot küldtünk. Azt hiszem már olvasta is.

Krisztaj József, V.-Hátszeg. Szintén a jövő számban, most már elkésett.

Kiváncsi. Előttünk fekszik egy egyszerű, de becsületes nagy iromba betűkkel irt irás, amelyből azt olvassuk, hogy előfizetési felhívást nem kapott annak írója. De megkapta körlevelünket — írja — és ez az egyszerű ember ebből mégis megértette, hogy mit akarunk. Megérezte körlevelünkben, hogy az őrség javát akarjuk előmozdítani és minden további felvilágosítás, kérdés nélkül felcsapott katonánknak. Bizony példát vehetnének róla mindazok, kik e lapot — a saját lapjukat — ignorálják.

D. L., Vasvár. Igazán örülnék, ha értesítéseivel, tudósításaival felkeresne, mert látjuk, hogy a tollat is jól forgatja.

Csendes érdeklődő Lapot hogyan küldenénk nyugdíjasnak is. Csak fizessen elő. Hiába, a vér nem tagadja meg magát.

Bérczi Márton, Balassagyarmat. Elhatározása dicséretre méltó. Hogy a testület érdekeiért harcolunk, kiérezheti a jelen számból is. Amint a nagy dolgokkal végeztünk, a kisebb bajokkal foglalkozunk, de most helyszűke miatt nem tehetjük. Sorra kerül minden, csak türelem.

Tóth Imre, Szeged. Levele ügyesen van összeállítva és látszik, hogy helyesen gondolkozik. A kiadóhivatal csak azoktól kérte mindkét felévi részletet, akik tehetik. Ez azonban nem kötelező. Ami a készültségét illeti, azt gondoltuk mi is, hogy így lesz. A lapot meg kellett indítani 1-ére, mert különben sok nagyon fontos dolog szenvedett volna késedelmet, így a nagygyűlés is, amely igazán nagy horderővel bír, amint Önök is belátták. Ha azt a mondott terminusra nem tűzzük ki, bizony nem tudom, hogy a fizetésrendezés, pragmatika, nyugdíjügy miként alakult volna. Nagyon helyesen cselekszenek hiveink, ha hitetlen társaikat e mozgalom szükségességéről felvilágosítani igyeksznek.

Akinek gyorsabb a felfogása, segítse a lassubb észjárását. Fáradozásáért köszönet. Lantos töröltetett, Gál Sándor felvettett.

Povay Lajos, Kiskőrös. Észrevételét szívesen vettük, mert érdeklődésének és gondolkodásának jele az is. Azonban, ha elmondjuk, hogyan értjük a „fésülés“-t, akkor bizonyára igazat fog nekünk adni. Ön is beláthatja, hogy az őrség tagjai közül sokan vannak, akiknek írása igazán nem állja meg a nyomdafestéket a maga mivoltában. Mi fésülés alatt csak a mondatok helyes és irodalmi megszerkesztését értjük, de semmiestre sem változtattunk azon, ami lényeges. Olvassa el „Régi nóta“ című cikkekcskénket, az is meg van fésülve, de nem hisszük, hogy magának a levél írójának kifogása lenne ellene. Ami a színes ceruzával való aláhúzást illeti, ez nem mi tőlünk ered. Van annyi izlésünk, hogy ilyet nem csinálunk. Valószínűleg úgy történt a dolog, hogy előbb az ön lappéldányát valaki elolvasta és az engedte meg magának ezt az éretlen tréfát. Külömben megjegyzéseiből az tűnik ki, hogy ügyün. Iránt érdeklődik és jól forgatja a tollat is. Szívesen látjuk máskor is észrevéteit, sőt engedelmevel besorozzuk munkatársaink köré is. Erre vonatkozólag választ várjuk. Üdvözlét!

L. P. Ezek a lakás-mizeriák máshol is fennállanak. Tudok esetet, hogy a fogházörmester nyomorúságos lakásához édesítőül meglehetősen szép udvart kapott, melynek egy részét veteményes kertnek használta volna. Azért mondom, hogy volna, mert bizony annak egyrésze jégpincének, egy része fogházfelügyelői sertésólnak, egyrésze közös fáskamrának hasított ki. Igaz ugyan, hogy még mindig maradt elég szép terület veteményes kertnek, de ez a sok célszerű, erőszakkal oda-plántált alkalmatlanság annyira alkalmatlanná tette a kertet kertnek, hogy több boszusága, mint öröme volt az illetőnek. Nem szerkesztői üzenetet, hanem hasábas cikket irhatnék erről, de nem akarom még jobban elmérgesíteni a dolgot. Nyugodjék meg sorsában! Vigasztalódjék. Majd fogházfelügyelő korában jobb lakást fog kapni. Megjegyezni kívánom különben, hogy annak idején a lakásügyet is szellőztetni fogjuk.

Pragmatika. A fogházört hivatásától, az őrszolgálat- elvonni, és őt más szolgálatra — társainak rovására — beosztani nem volna szabad. Ez megy addig, míg szolgálati pragmatikájuk nincsen, de azontul megszűnik. Csak türelem. Az Ur sem teremtette egy nap alatt a világot.

Bors Ádám, Csikszereda. Nagyon örülnék a belépésnek. Hiszen Ön vén harcos már s tudja hogy „ilyen szolgálja nem volt az urnak“. Üdvözlét.

Budapest. Hogy meglepte Önt a lap csinos kiállítása, jó minőségű papírja, szép, tiszta betűje, ez nem a mi, hanem a „Jókai“-nyomda érdeme. Elismerését átadtuk. Ami a nyílt, őszinte és igaz hangot illető elismerését illeti, azt már mi köszönjük meg. Legyen teljesen megnyugodva, mert ezt a tenort folytatjuk a végkimerülésig. Viszont azonban elvárjuk, hogy addig míg a testület érdekeit híven szolgáljuk, Önök sem fogják támogatásukat tőlünk megvonni. Ugy legyen!

Gyürkös István, Tab. Igaza van. Ha lehet, változtatunk rajta.

Ásbóth László, Budapest. Levelét jövő számban felhasználjuk. Üdvözlét.

Többi kéziratra hely- és időhiány miatt majd csak jövő számunkban válaszolunk.